

ת"פ 55558/10/18 - מדינת ישראל נגד שיהאב נאשף, אימן גומעה

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 55558-10-18 מדינת ישראל נ' נאשף(עצור/אסיר בפיקוח) ואח'
תיק חיצוני: 450967/2018

בפני מאשימה נגד נאשמים
כבוד השופטת רקפת סגל מוהר
מדינת ישראל
1. שיהאב נאשף ע"י ב"כ עוה"ד יוסי זילברברג
2. אימן גומעה ע"י ב"כ עוה"ד דוד זילברמן

החלטה

לפני בקשה לתיקון כתב האישום על דרך של הוספת 6 עדי תביעה.

רקע

1. בתאריך 23.10.18 הוגש כנגד הנאשמים כתב אישום הנושא 4 אישומים בהם מיוחסות להם 3 עבירות של התפרצויות לדירות מגורים וגניבות בצוותא, נהיגה פוחזת ברכב (לנאשם 1 בלבד), הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות והחזקת נכס חשוד כגנוב בצוותא, לפי סעיפים 406(ב) + 29, 384 + 29, 338(א)(1), 275א ו- 29+413 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. בכתב האישום נטען כי בתאריך 10.10.18 בין השעות 12:15 - 09:40, התפרצו הנאשמים לדירתה של 3 משפחות שונות המתגוררות ברחובות החליל והגיתית בפרדס חנה, וגנבו מהן פריטי רכוש רבים (ר' פירוט ברשימה שצורפה לכתב האישום). עוד נטען כי במועד הנ"ל, סמוך לשעה 12:15 הגיעו הנאשמים לכביש מס' 5641 (צ"ל 5614 - ר.ס.מ) כאשר נאשם 1 נוהג ברכב שסימני הזיהוי שלו זויפו, ולאחר שהבחינו במחסום משטרתי שנפרס במקום קודם לכן על מנת למנוע מהם להימלט, ירד נאשם 1 לשול הימני של הכביש ונסע במהירות גבוהה במטרה להימלט מהמחסום, עד שהתנגש בעוצמה בניידות המשטרה. גם לאחר ההתנגשות המשיך נאשם 1 לנסוע ברכב ואילץ את השוטרים שהיו במקום לזנק לצדי הדרך על מנת להימנע מפגיעה. בנסיבות אלה נורו על ידי אחד השוטרים 2 יריות לעבר גלגלי הרכב והוא נעצר. בשלב זה ירדו הנאשמים מהרכב בנסיון להימלט ברגל, אך נעצרו על ידי השוטרים. בחיפוש שנערך ברכב, נתפסו הפריטים שנגנבו מהדירות וכן מכשירי פריצה שונים.

3. במהלך התקופה שחלפה מאז הוגש כתב האישום ועד לאחרונה, חזרו ב"כ הנאשמים ובקשו כי תינתנה

להם דחיות במתן תשובותיהם לכתב האישום לצורך מטרת שונות כפניה אל ראש מדור תביעות במטא"ר, בקשה להעברת התיק להליך של גישור והידברויות עם המאשימה. בתאריך 15.7.19 הודיעו ב"כ הנאשמים כי הם כופרים בעובדות כתב האישום "כפירה כללית" ואז נקבע התיק לשמיעת ההוכחות בתאריכים 6.1.20 ו- 13.1.20. ב"כ הנאשמים התבקשו להגיש את תשובותיהם המפורטת לכתב האישום עד ליום 5.9.19, לרבות התייחסות לעדי התביעה שחקירתם הנגדית לא תידרש, אם יהיו כאלה. במשך הזמן שחלף מאז ועד ליום 15.12.20 חזרו ב"כ הנאשמים ובקשו לדחות את מתן התשובה המפורטת, אם בשל רצונם למצות את תהליך ההידברות עם המאשימה ואם בשל הודעת המאשימה בדבר קיומו של חומר חקירה נוסף שטרם הועבר לעיונם. במצב דברים זה ולנוכח מועדי ההוכחות שנקבעו כאמור, הוריתי כי התשובה המפורטת לכתב האישום תוגש עד ליום 15.12.19 ומשהדבר לא נעשה, הבהרתי לב"כ הנאשמים כי היה ולא יגישו תשובתם עד ליום 2.1.20 כי אז אשקול אפשרות של חיובם בתשלום הוצאות.

4. ביום 2.1.20 הודיעו ב"כ הנאשמים כי אלה כופרים בביצוע כל העבירות המיוחסות להם, למעט בכך שהחזיקו ברכוש החשוד כגנוב.

הבקשה ונימוקה

5. בתאריך 1.1.20 פנתה המאשימה לבית המשפט לראשונה, בבקשה לתיקון כתב האישום על דרך של הוספת עד תביעה - **נציג חברת "איתורן"** שתעודה בדבר רשומה מוסדית מטעמו וכן דו"ח מלא לגבי תוצרי איתורן הרלבנטיים הועברו לעיון ב"כ הנאשמים ביום 20.11.19 לאחר ש"**בהתאם לתעודת חסיון חדשה שהתקבלה לגביהם, ניתן לעשות בהם שימוש"**.

6. מספר ימים לאחר מכן, ב - 5.1.20 הגישה המאשימה בקשה נוספת לתיקון כתב האישום על דרך של הוספת 5 עדים ובהם **עורך חוות הדעת לגבי כלי הפריצה, חוקר שגבה אחת מאמרות הנאשמים, המתלוננים באישום 3, שוטר שכתב דו"ח פעולה, ועורך חוות דעת לגבי ד.ג.א אשר לטענת ב"כ המאשימה הגיעה לידיה לאחר שכתב האישום הוגש, "ואולם הנאשמים נחקרו על כך"**.

7. בשתי הבקשות טענה המאשימה כי מאחר ששמיעת הראיות טרם החלה, אזי לא יהא בתיקון המבוקש כדי לפגוע בהגנת הנאשמים.

8. לנוכח התנגדות ב"כ הנאשמים לבקשה הראשונה שהוגשה כאמור ביום 1.1.20 ולאור מועד הגשת הבקשה הנוספת (5.1.20), הוריתי כי הדיון בשתי הבקשות יתקיים בפתח ישיבת ההוכחות הראשונה, ביום 6.1.20.

9. בטיעוניה בפני בעל-פה, הסבירה ב"כ המאשימה כי פרטי 4 מתוך 6 העדים הנוספים נשמטו מרשימת עדי התביעה שבכתב האישום בשוגג, על אף שחומרי החקירה הקשורים אליהם הועברו לעיון ב"כ הנאשמים מבעוד מועד, ואילו בכל הנוגע ל - 2 העדים הנוספים, טענה כדלקמן:

א. **הראיות הקשורות לנציג חברת "איתורן"** נחסו בתחילה תחת תעודת חסיון ורק

בשלב מאוחר יותר הוחלט כי ניתן לחשפן. לאחר מכן ה הועברו הראיות הללו לעיון

ב"כ הנאשמים ואלה קבלו הסבר מפורט מסגנית ראש שלוחת התביעות בחדרה

בקשר לסיבת השוני בין תעודת החסיון הראשונה לזו שבאה אחריה.

ב. **חוות דעת המומחה בנושא ד.נ.א** התקבלה רק לאחר שכתב האישום הוגש.

בתשובותיה לשאלותי אישרה ב"כ המאשימה כי חוות הדעת הועברה לעיון ב"כ הנאשמים רק ביום 5.1.20 וטענה כי הנאשמים עצמם נחקרו בקשר לממצאי ה- ד.נ.א אליהם מתייחסת חוות הדעת. דא עקא שלאחר שהקריאה את השאלות שהופנו אל הנאשמים בהקשר זה בחקירותיהם, נוכחתי לדעת שבשום שלב של החקירה לא הוטחה בפני מי מהם הטענה שד.נ.א שלו נמצא בזירת העבירות ו/או על איזה מן הפריטים שנתפסו. כל שנשאלו הנאשמים בחקירותיהם היה מה יאמרו היה ותימצאנה **טביעות אצבע** הקושרות אותם לפריטי הרכוש שנגנבו ו/או לכלי הפריצה ורק אחד מהם (נאשם 2) נשאל **האם הוא יודע מה זה ד.נ.א.**, הא ותו לא **(ר' הודעות הנאשמים ת/1-6/ת)**.

10. ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה כי הראיות הקשורות בשני העדים הנ"ל הן ראיות רלבנטיות ומהותיות, אישרה שכתב האישום הוגש מבלי שעמדה לנגד המאשימה ראיית הד.נ.א. שהוספתה מתבקשת כעת, ציינה כי לתפיסת המאשימה מדובר במקרה שחלה עליו "חזקה תכופה", ולצורך תמיכת בקשתה לתיקון כתב האישום בנסיבות אלה, הפנתה לפסיקה רלבנטית.

טענות ב"כ הנאשמים

11. את התנגדותם לבקשה על כל חלקיה, הסבירו ב"כ הנאשמים בכך שמדובר בכתב אישום שהוגש עוד בחודש אוקטובר 2018, בעוד שהבקשות לתיקונו הוגשו באיחור גדול, דהיינו בחלוף יותר משנה לאחר מכן, ואם לא די בכך אזי הדבר נעשה ברובו ביום שלפני מועד תחילת שמיעת הראיות.

לגופם של דברים העלו ב"כ הנאשמים את הטענות כדלקמן:

א. **חוות דעת המומחה בנושא ד.נ.א** הגיעה לידי המאשימה עוד בחודש נובמבר 2018 ולמרות זאת הועברה לעיונם רק ביום 5.1.20.

ב. **הראיות שאותן מבקשת המאשימה להגיש באמצעות נציג חברת "איתורן"** - לעניין זה

טענו ב"כ הנאשמים כי ההחלטה בדבר שינוי תעודת החסיון באופן המאפשר את חשיפת הראיות באה רק בעקבות הטענות שהועלו על ידם בפגישה שהתקיימה בינם לבין המאשימה ביום 3.9.19, ולכן מדובר בהתנהלות פסולה וחמורה מצדה, וכלשונם: "**...השופטים שולחים אותנו לשוחח עם הצד השני כדי ליעל את הדיונים, אז מה אנחנו הולכים למלכודת? ... האם סתם ביקשתם תעודת חסיון? ...**", וכן: "**...הלכו אל השר לבטחון פנים, הסבירו לו שזה חומר שאם יחשפו אותו עלול להפגע עניין ציבורי, בטחון הציבור, עלולות להיחשף שיטות פעולה. עלולים אנשים להפגע, והשר האמין להם. עכשיו השאלה היא כזאת - האם אמרו לו אמת או ששיקרו? ... אני לא יודע מה עוד מסתתר שם, אולי יש משהו לטובתנו? ... עכשיו מתברר שיש כאן משחק מלוכלך שבו באים לבית המשפט עם בקשה להארכת מועד להגשת תעודת חסיון, הולכים לשר ומחתימים אותו וכולם בובות שלהם...**".

ג. **4 עדי התביעה ששמותיהם נשמטו מרשימת העדים בשוגג** - מדובר ברשלנות שאין להשלים עמה, מה עוד שקו ההגנה של הנאשמים נבנה בין השאר על עצם חסרונם של העדים הללו.

תשובת המאשימה לטענות ב"כ הנאשמים

12. בהתייחסותה לטענות דלעיל, אמרה ב"כ המאשימה כי זו "**אינה משחקת במשחקים מלוכלכים, והדבר היחיד שעומד לנגד עיניה הוא אינטרס הציבור...**" ולצדו גם הגנת הנאשם. בכל הנוגע לראיות אותן היא מבקשת להגיש באמצעות נציג חברת "איתורן", ובתגובה לטענות ב"כ הנאשמים בהקשר זה, טענה ב"כ המאשימה כי המערכת שהמטרה בקשה לחסות במשך תקופה ממושכת הפכה במהלך הזמן שחלף לגלויה, וכדבריה: "**הדיון האם לחשוף את הראיה או לא היה כבר בראשיתו של כתב האישום... ונכון לשעה של הגשת כתב האישום היה אינטרס שלא לחשוף את החומרים... המאשימה בודקת את עצמה פעם אחר פעם לא רק בתיק הזה אלא בעוד תיקים, האם יש מקום להשאיר את החסיון אם לאו ובמקרה הזה נעשתה בדיקה שכזאת... מכיוון שאין כבר צורך בהשארת החסיון, עקב העובדה שהמערכת כבר נחשפה, הועלו החומרים**".

דיון והכרעה

13. לאחר שנתתי דעתי למשמעות הבקשה ולטענות הצדדים, מסקנתי היא כי דין הבקשה להתקבל ברובה המכריע, דהיינו כי יש להורות על תיקון כתב האישום הן בהוספת 4 עדי התביעה שהראיות הנוגעות אליהן הועברו לעיון ב"כ הנאשמים מבעוד מועד ואשר פרטיהם נשמטו מרשימת עדי התביעה בשוגג, והן בהוספת נציג חברת "איתורן", וכי נכון יהיה לדחות בכל הנוגע לעורך חוות הדעת בנושא ד.נ.א.

ואלה הם נימוקי:

א. סעיף 92(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982 קובע כי:

"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין,

לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם

הזדמנות סבירה להתגונן...".

סעיף זה פורש בפסיקה, מאז ומתמיד, באופן המתיישב עם תכלית ניהול ההליך הפלילי והיא בירור וחשיפת האמת. בע"פ 951/80 קניר נ' מדינת ישראל נקבע בין השאר כי:

"...המגמה הברורה בפסקי הדין של בית משפט זה היא למנוע

עיוות דין העלול להגרם בין לנאשם ובין לאינטרס הציבורי

העלול להפגע מזיכויו של עבריין עקב משגה של התובע...".

בת"פ (מחוזי חיפה) 384/00 מדינת ישראל נ' פלוני סוכמה ההלכה בנושא זה, כך: **"ככלל, יתיר בית משפט תיקון כתב אישום בתנאי שלא יהיה בכך כדי לקפח את הנאשם בהגנתו ו/או ייגרם לו עיוות דין... הלכה היא כי אין ליצור מצב בו טעות בתום לב או אפילו רשלנות של תובע, תמנע תיקון כתב אישום ובדרך זו תגרום לעיוות דין ופגיעה באינטרס החברתי העליון של בירור האמת...".**

עם זאת, כבר נפסק לא אחת כי סדרי הדין אינם חזות הכל וככל שאין בהגמשתם כדי לגרום לעיוות דין למי מהצדדים, יש מקום לאפשר חריגה מהם לצורך השגת אינטרסים אחרים של המשפט ובראשם גילוי האמת (ר' רע"פ 3877/93 אבנרי נ' מדינת ישראל), ויחד עם זה אף לגמישות הדיונית יש להציב גבולות, ו"אין לקבל מצב של פריצת כל מועד וכל כלל בלא הצדקה וללא סייג, שכן בכך "יוקרבו" יתרונותיו הרבים של סדר הדין, על מזבח תיקון מחדליו של בעל הדין במקרה הבודד" (ר' דברי כב' השופטת ע' ארבל בע"פ 4946/07 עלי מקלדה נ' מדינת ישראל). כללים אלה חלים גם במקרים של בקשות לתיקון כתב האישום לאחר שניתן לו מענה.

בת"פ (י-ם) 366/99 מדינת ישראל נ' סבירסקי נקבע כי **"השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו להחליט בבקשה לתיקון כתב האישום הם זכויותיו של הנאשם להליך הוגן. חובתו של בית המשפט להעמיד בראש מעייניו את השיקול שלא יגרם עיוות דין לנאשם ו"עיוות דין" בהקשר זה משמעותו - פגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן כראוי. אין לקבל מצב דברים לפיו תיסגר**

האפשרות בפני התביעה להשלים דברים שהתגלו כטעונים השלמה. ההליך הפלילי נועד לגילוי האמת ולעשיית הצדק ונקל לשער כי יהיו מקרים בהם דווקא הנאשם יהיה זה שיבקש השלמת חקירה או תיקון עניינים שנודעו לו לאחר שהוגש נגדו כתב אישום. מתן אפשרות להשלים ראייה בשלבים מאוחרים פועלת לשני הכיוונים והשיקולים של עשיית צדק יפעלו באופן זהה גם אם הנאשם יבקש להשלים את ראיותיו. הפיקוח של בית המשפט על מעשי התביעה בעניין זה נקבע בבירור בהוראת החוק המחייבת את התביעה, בשלב שלאחר תחילת המשפט (הקראת כתב האישום), לבקש את רשותו של בית המשפט, המופקד על השמירה כי ההליכים בפניו יהיו הוגנים והעיקר שלא יקופח הנאשם בהגנתו".

השאלה אם הגנת הנאשם עלולה להפגע בעקבות תיקון כתב האישום, צריכה להיבחן לאור נסיבות המקרה, דהיינו השלב בהליך בו מתבקש התיקון, מידת ההסתמכות של הנאשם על שגגת המאשימה, טיב השגגה ומידת הצורך המעשי בתיקונה.

ב. בהתאם לכך, ומשהסתבר לי כי **הראיות הקשורות ל- 4 העדים ששמותיהם נשמטו מרשימת עדי התביעה בשוגג** הועברו לעיון ב"כ הנאשמים מבעוד מועד במלואן, ומשמיעת הראיות טרם החלה, אני סבורה כי לא יהא בתיקון המבוקש בקשר אליהם כדי לפגוע בהזדמנות הסבירה שתינתן לנאשמים להתגונן. טענת ב"כ הנאשמים בעניין זה ולפיה קו הגנתם מתבסס בין השאר על עצם חסרונם של עדים אלה, אין בה כדי לשנות את מסקנתי בנסיבות שפורטו לעיל.

ג. **אשר לראיות אותן מבקשת המאשימה להציג באמצעות נציג חברת "איתרון"** - משמעות ההסבר שניתן ע"י ב"כ המאשימה בעניין זה היא כי תעודת החסיון שהוצאה בקשר לראיות הנדונות היתה במהותה מעין "תעודת חסיון זמנית", שכן בשלב שבו הסתבר כי ניתן להסירה, הדבר נעשה, והראיות הועברו לעיונם של ב"כ הנאשמים. מצב דברים כזה אינו בלתי אפשרי (ר' למשל המקרה שנדון בע"פ 1102/06 **נביטסקי ואח' נ' מדינת ישראל**) ולטעמי ניתן לומר שתיאורטית הוא יכול לחול על כל תעודת חסיון באשר היא, ולו רק בשל האפשרות הפתוחה בפני כל נאשם באשר הוא להגיש עתירה לגילוי ראייה חסויה ולנוכח הבחינה הנערכת על ידי בתי המשפט בנוגע לכל ראייה חסויה שגילוייה מתבקש.

משכך, אני סבורה כי אם המאשימה בדקה את אפשרות הסרת החסיון מהראיות הנדונות כאן רק בעקבות הטענות שהעלו בפניה על ידי ב"כ הנאשמים במסגרת הליכי ההידברות שהתקיימו ביניהם, אזי אין בכך כדי לפגוע בהגנת הנאשמים עצמם, שכן מדובר בראיות שעצם קיומן היה ידוע ורק השאלה האם תיחשפנה בבוא העת אם לאו, עמדה על הפרק. זאת ועוד, חשוב להבהיר, כי בשום שלב שהוא לא "נשלחו" ב"כ הנאשמים בתיק זה "לשוחח עם המאשימה כדי לייעל את הדיון", כפי שנטען.

ד. **לא כך בכל הנוגע לחוות הדעת בנושא ה- ד.נ.א.**

השתהות המאשימה בהעברת תוצאות בדיקת ה-D.N.A לידיעת הנאשמים ובאי כוחם, על תוצאותיה, עולה בעיני כדי מחדל המצדיק את דחיית בקשתה לתיקון כתב האישום באופן שיאפשר לה את השימוש בהן.

מעמדה של הזכות להליך הוגן התחזק באופן משמעותי לאחר חקיקתו של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (ר' ע"פ 5121/98 טורי' רפאל יששכרוב נ' התובע הצבאי (2006)). אחד המרכיבים הבסיסיים ביותר בזכותו של הנאשם להליך הוגן היא שידע איזה ראיות קיימות כנגדו, וכשאותן ראיות מצויות בידי היחידה החוקרת זמן כה רב - במקרה זה מאז נובמבר 2018 - כחודש לאחר שכתב האישום הוגש בלעדיהן ויותר משנה קודם למועד בו הן הועברו לעיון הנאשמים מבלי שהם ידעו על קיומן ומבלי שנחקרו בקשר אליהן (ר' התייחסותי בסעיף 9(ג) לעיל), עולה הדבר בעיני כדי פגיעה משמעותית בזכותם להליך הוגן.

ודוק: אין זה מצב שבו המאשימה מבקשת להוסיף עד ששמו נשמט בטעות מכתב האישום כשהראיה הרלבנטית אליו נמסרה זה מכבר לידי ההגנה, אלא מדובר במצב שבו המאשימה מבקשת להוסיף עד שייצור ראיה חדשה שמבחינתם הנאשמים (ובמקרה זה גם מבחינת המאשימה נכון למועד בו הוגש כתב האישום) לא היתה קיימת קודם לכן. תיקון כתב האישום באופן שיאפשר זאת, עלול לדעתי לגרום עיוות דין לנאשמים או למי מהם (ר' ע"פ 170/07 ליאור מטיס נ' מדינת ישראל (19.11.07)).

14. סוף דבר ומפני כל הטעמים שפורטו לעיל, אני מורה על תיקון כתב האישום בהוספת

4 עדי התביעה שפרטיהם נשמטו ממנו בשוגג ונציג חברת איתורן גם כן.

בקשת המאשימה להוספת עורך חוות הדעת בנושא ה-D.N.A, נדחית.

בשולי הדברים אני מוצאת מקום להעיר כי לנוכח המקרים הרבים בהם מבקשת המאשימה לתקן את כתב האישום לאחר הגשתו על דרך של הוספת עדי תביעה, נכון תעשה היא בעיני אם תאמץ לעצמה נוהל עבודה שמטרתו למנוע מקרים מן הסוג הזה או לפחות לצמצמם באופן משמעותי. שהרי במקרה נושא החלטה זו, יש להניח כי לו היה מתבצע מעקב פשוט אחר התפתחות פעולות החקירה שבוצעו ותוצאותיהן, היו תוצאות בדיקת ה-D.N.A צפות לנגד עיני המאשימה ומועברות לעיון הנאשמים בזמן, כשבמקרה הצורך גם ניתן היה לבצע השלמת חקירה בנוגע אליהן.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים בפקס.

ניתנה היום, י"ד טבת תש"פ, 11 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

